

INGEZONDEN.

HET TOESTEL TOT BESTRIJDING DER ZEEZIEKTE VAN Dr. UTERMÖHLEN.

Mijn onderzoekingen over de functie van het vestibulair orgaan hebben mij tot het inzicht gebracht, dat de zeeziekte veroorzaakt wordt door een abnorme prikkeling der otolietenorganen. Ik heb de gronden, die mij daartoe gevoerd hebben, uiteengezet in een uitvoerige studie over de zeeziekte in 1912 in een nummer van de *Geneeskundige Bladen* 1).

In 1922 heb ik hetzelfde onderwerp echter nog uitvoeriger en meer gedocumenteerd tegelijk met de luchtziekte behandeld in een Fransche monographie 2).

Deze nieuwe zienswijze over het wezen der zeeziekte, welke o. a. vele tot dien tijd niet begrepen verschijnselen verklaarde, zooals bijv. het ontbreken van nystagmus tijdens de zeeziekte, het gunstiger beloop of achterwege blijven der ziekte bij ligging op den rug, heeft zoowel in het buitenland als in het binnenland besprekingen uitgelokt.

In ons land heeft mijn verklaring een warm aanhanger gevonden in den geneeskundigen adviseur voor de scheepvaart: dr. UTERMÖHLEN, die in een artikel in de *Zee*, No. 6, 1925, een populaire uiteenzetting voor leeken van mijn studie gaf.

In ditzelfde tijdschrift No. 1 van 1930 deelt dr. UTERMÖHLEN mede, dat hij, baseerende op mijn theorie, een ligstoel heeft ontworpen, op welk toestel patent is genomen en dat hij tot bijwoning der proeven aan boord van de sleepboot „Stentor” te IJmuiden einde Juli 1929 heeft uitgenoodigd prof. B(URGER) te Amsterdam, dr. A. DE K(LEIJN) te Utrecht en VAN G(ANGELEN) arts te den Haag.

Uit de resultaten van deze proefnemingen, uit de opmerkingen van dr. UTERMÖHLEN en een verklaring van den arts VAN GANGELEN en van dr. A. DE KLEIJN over de proefnemingen mag men afleiden, dat het toestel in de oogen van de aanwezigen voldaan heeft, althans nuttig heeft gewerkt.

Ik zou het voor mijn werk en studie zeer streelend kunnen vinden, dat mijn inzicht in het wezen der zeeziekte zelfs door hen, die het met mijn inzichten over de functie van het vestibulair orgaan niet geheel eens zijn, proefondervindelijk gesteund wordt. Tot mijn spijt kan ik dit slechts aannemen voor zooverre het betreft den gunstigen invloed van de ligging op den rug op het ontstaan en beloop der ziekte. De gunstige werking van den ligstoel van dr. UTERMÖHLEN schrijf ik uitsluitend toe aan deze ligging van den patiënt op den rug. Het door dr. UTERMÖHLEN toegepaste principe van het horizontaal houden van het hoofd, door het lichaam bij het slingeren van het schip te laten draaien ten opzichte van het hoofd in den nek, acht ik eer een ongunstiger dan een gunstige bijwerking.

Het doel van dit stukje is dan ook uitsluitend om er op te wijzen, dat met het toestel van dr. UTERMÖHLEN de juistheid van mijn theorie over de zeeziekte niet kan getoetst worden en dat zij, die met dit toestel geen baat vinden, daardoor geen recht hebben zich af te keeren van mijn theorie. Een toestel, dat aan mijn theoretische beschouwingen voldoet, moet op andere principes gebouwd worden.

Gaarne had ik den heer UTERMÖHLEN deze opmerkingen medegedeeld, voordat hij op het toestel patent heeft laten nemen, wanneer hij mij van zijn plannen en denkbeelden op de hoogte had gebracht. Een uitnoodiging tot bijwoning zijner proefnemingen zou ik eveneens zeer op prijs hebben gesteld. Als auctor intellectuelis van zijn denkbeeld had ik een uitnoodiging daartoe mogen verwachten.

F. H. QUIX.

1) Zestiende reeks, no. XI, 1912.

2) Le Mal de Mer et le Mal des Aviateurs. Monographies oto-rhino-laryngologiques internationales, no. 8, 1923, bij AMEDÉE LEGRAND, Paris.